

(Zo série *Žitie v spasiteľnej viere*)

A o duchovných daroch, bratia, nechcem, aby ste nevedeli.

1. Korinským 12:1

Povaha viery je vyjadrená definíciou danou v Liste Židom 11:1 – viera je podstatou toho na čo sa nádejame a presvedčením o veciach, ktoré nevidíme. Definícia viery je stručná a jednoduchá, ale obsah tohto pojmu je hlboký a široký.

K vyjadreniu povahy viery Písmo používa množstvo rozmanitých a odlišných, ale obsahovo príbuzných pojmov a výrazov. O viere môžeme hovoriť podľa jej účelu, pôvodu, charakteru, či zamerania alebo aj podľa iných znakov a kritérií. Tak môžeme napr. podľa účelu hovoriť o viere vedúcej k životu, spaseniu, ospravedlneniu a pod. Podľa pôvodu zase môžeme hovoriť napr. o viere ako dare alebo ovocí. Pritom stále máme na mysli vieru ako nepretržitý osobný vzťah spájajúci veriaceho s Bohom. Takáto viera poskytuje neustále smerovanie veriaceho k životu a

spoločenstvu s Bohom. Je základom pre spravodlivý život v posvätení. Z tohto pohľadu napr. môžeme hovoriť o viere k životu.

V článku Viera v Boha sme písali, že každý človek má vieru (nejakú svoju), lebo sme stvorení tak, že fungujeme na princípoch viery. V tomto článku budeme hovoriť o povahe viery podľa jej „pôvodu“. Všimneme si vieru ako dar Svätého Ducha. Pripomenieme, že keď na tomto mieste hovoríme o viere ako o dare Svätého Ducha, tak máme na mysli dar, ktorý udeľuje Svätý Duch tomu, kto už spasiteľne verí v Ježiša Krista, kto je jeho nasledovníkom (učeníkom).

□ Viera ako dar

Podľa 1. listu Korintským 12:4-11 viera je jeden z deviatich darov Svätého Ducha. Je uvedená vo verši 9: „inému viera, v tom istom Duchu...“.

Kľúčovým miestom pre porozumenie účelu darov Svätého Ducha a tým aj viery ako daru, je verš 7 a slovo prejavovanie (prejav – podľa evanjelického prekladu): „Ale jednému každému sa dáva prejavovanie Ducha na spoločný úžitok.“ Svätý Duch je neviditeľný, ale pri pozornom čítaní textu citovaných veršov môžeme rozumieť, že cez uvedené dary je zviditeľnená jeho prítomnosť vo veriacom. Cez uvedené dary sa Svätý Duch, ktorý prebýva vo veriacom, prejavuje a pôsobí (1. Korinským 3:16).

V tomto zmysle každý z týchto deviatich darov je verejný prejav Svätého Ducha. Pretože všetky dary sú prejavom Svätého Ducha a nie osobnosti veriaceho, všetky sú nadprirodzeného charakteru. Preto môžeme sumárne povedať: Každý z darov je zvrchovaným a nadprirodzeným pôsobením Svätého Ducha a každý prejav tohto daru je možný iba prítomnosťou a vedením Svätého Ducha.

Písmo poukazuje na tri dôležité stránky týchto darov: 1. Dary udeľuje a rozdeľuje Svätý Duch a to tak, ako sám chce (a to všetko pôsobí jeden a ten istý Duch... ako chce – verš 11). 2. Každý veriaci dostane jeden z darov (rozdeľujúc osobitne jednému každému... – verš 11) a 3. Každý dar je určený na spoločný úžitok spoločenstva veriacich, cirkvi, pre službu, ktorá je veriacemu určená/zverená (...na spoločný úžitok – verš 7). Dary nie sú samoučelné, ale sú nástrojom služby.

Biblickí učitelia a vykladači Písma rozdeľujú deväť darov Ducha do troch skupín, a to na: 1. Dary hovorenia (proroctvo, jazyky a výklad jazykov). 2. Dary zjavenia (reč/slovo múdrosti, slovo poznania a rozlišovanie duchov). 3. Dary moci (viera, dar uzdravovania a činenie divov). Podľa tohto delenia viera ako dar je prvým z darov ukazujúci nadprirodzenú Božiu moc v tomto materiálnom svete.

□ Viera ako dar moci

Pozrime sa na takúto vieru, na tento dar viery prejavujúci nadprirodzenú a zvrchovanú Božiu moc prostredníctvom človeka ako to ukazuje Písmo. Prejdeme si niektoré nadprirodzené udalosti zo života Pána Ježiša Krista a niektorých Božích mužov.

Uschnutý figovník

Pán Ježiš tu na tejto zemi bol ako každý iný človek, okrem hriešnej prirodzenosti. Chodil po tejto zemi, konal nadprirodzené skutky, zjavoval Božiu moc a slávu. V Evanjeliách Matúš 21:18-22 a Marek 11:12-14 a 20-24 je opísaný príbeh s uschnutým figovníkom. Keď učeníci videli, že figovník, ktorý Ježiš preklial, skutočne vyschol, podivili sa. Ježiš im však povedal: „Majte vieru Božiu!“ (Marek 11:22), čo priamo poukazuje na ten druh viery, o ktorom teraz hovoríme – na vieru ako Boží dar. Vyzýva, povzbudzuje ich, aby mali takúto vieru. Takouto vierou je možné činiť nielen to, čo on urobil s figovníkom, ale je možné povedať vrchu: Hod' sa do mora! – a tak sa aj stane (Marek 11:23).

Chodenie po vode

V Matúšovi 14:22-32 je zaznamenaný príbeh, ktorý je známy ako „chodenie po vode“ (pozri tiež Marek 6:45-52). Ježiš poslal svojich učeníkov napred, aby sa preplavili na druhú stranu Galilejského mora. Neskôr išiel za nimi, chodiac po mori (verš 25). Peter vidiac Pána chodiť po vode, uveril, že je to možné aj jemu (verš 28). Vieru na tento nadprirodzený akt chodenia po vode Peter dostal ako dar. Na Pánov pokyn Peter zostúpia z lode chodil po vodách a prišiel k Ježišovi (verš 29). O chvíľu sa však začal báť, viera ho opustila a začal sa topiť (verš 30). Ježiš ho zachytil a povedal mu: Človeče malej viery, prečo si pochyboval? (verš 31). Ježiš Petra nekarhal za to, že chcel chodiť po vode, ale za to, že začal pochybovať a stratil vieru ktorú k tomu dostal.

Búrka na Galilejskom mori

Príbeh je opísaný v Lukášovi 8:22-25 (pozri tiež Matúš 14:23-33 a Marek 4:35-41). Pán a jeho učeníci sa plavili na druhý breh Galilejského mora a prekvapila ich silná búrka. Ježiš počas plavby zaspal a keď ho prebudili, prikázal vetru a vlnám, aby utíchli. Tak sa aj stalo. Vlny utíchli a nastalo ticho, bezvetrie a Ježiš sa učeníkov opýtal: „Kde je vaša viera?“ (verš 25). Z tejto otázky môžeme rozumieť, že učeníci mohli učiniť to iste čo on, a to je dôležitý moment tohto príbehu, ale viera, v ktorej Ježiš konal nie je viera ľudskej úrovne. Vietor a vlnobitie nie sú bežne pod ľudskou kontrolou, rovnako ako ani premiestňovanie vrchu do mora a chodenie po vode. Ježiš slovom a vierou pohrozil vlnám a vetru a stalo sa to, čo môže urobiť iba Boh – a podľa Ježišovho postoja však tak mohli urobiť aj učeníci hoci boli len ľudské bytosti, keby mali Božiu vieru. Učeníci v tejto situácii ale nemali žiadnu vieru (verš 25). V ich srdci vtedy nebola viera, ale pochybnosti a strach a to udusilo ich vieru.

Viera ako horčičné zrno

V Evanjeliu podľa Matúša 17:14-21 je zapísaný príbeh o chlapcovi posadnutom zlým duchom. Otec chlapca prosil učeníkov o pomoc, ale oni zlého ducha nemohli vyhnať. Ježiš ducha pokarhal a mládenec bol uzdravený. Na otázku učeníkov, prečo to oni nemohli tak urobiť, Ježiš im odpovedal: „Pre vašu neveru; lebo amen vám hovorím, keby ste mali vieru ako horčičné zrno, poviete tomuto vrchu: Prejdi odtiaľto tam hen! a prejde, a nič vám nebude nemožným.“ (verš 20).

Čo si z tohto verša môžeme vziať? Slová keby ste mali vieru ako horčičné zrno poukazujú na to, že tu nejde o „množstvo“ alebo „veľkosť“ viery, ale o jej druh, čiže pôvod. Sú to rovnaké slová, aké učeníkom hovoril Ježiš pri uschnutom figovníku keď im povedal: Majte vieru Božiu! Je to viera, ktorú dáva Boh ako svoj dar. Táto viera nie je pozoruhodná svojim množstvom, ale svojim pôvodom. Stačí jej toľko, ako horčičné zrno, čo je najmenším zo všetkých semien (Matúš 13:31-32). Takouto vierou, hoci je len ako horčičné zrno, je možné dosiahnuť to, čo nie je v ľudských možnostiach a schopnostiach, čo sa z ľudského pohľadu zdá nemožným.

Nezáleží na človeku, ktorý hovorí, prikazuje, ale záleží na tomto druhu viery, na viere ako daru, na Božej viere, na viere danej Bohom. Som presvedčený, že takú vieru mal a v takej viere konal aj apoštol Peter keď povedal mŕtvemu telu: „Tabita, vstaň!“ Tabita na to otvorila oči a posadila sa (Skutky 9:40).

Pochybnosti maria vieru

Pán vyučuje: *Nepochybujte v srdci!*

V príbehu s uschnutým figovníkom vo verši: „Lebo amen vám hovorím, že ktokoľvek by povedal tomuto vrchu: Zdvihni sa a hod' sa do mora! a nepochyboval by vo svojom srdci, ale by veril, že sa stane, čo hovorí, bude mu, čokoľvek by povedal.“ (Marek 11:23) je potrebné si všimnúť nasledovné prehlásenia: ...ktokoľvek by povedal; ...čokoľvek by povedal; ...a nepochyboval by vo svojom srdci. Aj na iných miestach môžeme čítať varovanie pred pochybovaním v srdci (pozri napr. Matúš 21:21, 14:31).

Tieto slová (ktokoľvek by povedal; čokoľvek by povedal; a nepochyboval by vo svojom srdci) svedčia o tom, že v takejto viere niet žiadneho obmedzenia v zmysle, že nezáleží na tom kto je to kto dostal tento dar viery. Nezáleží na osobe človeka a ani na tom, čo hovorí. Záleží len na takejto viere, na tomto druhu viery. V takejto viere nič nie je nemožné (Matúš 17:20 a pozri tiež Židom 11:32-35 a celú jedenástu kapitolu). Musí to byť viera darovaná Bohom a uvedená do činnosti bez pochybovania v srdci človeka – a to v zmysle veršov 3 a 6 z Listu Židom 11.

Takýto druh viery dáva Boh a pritom z ľudskej stránky platí, že neustále a v každej situácii človek musí mať svoju, ľudskú, vieru upriamenú na Boha, očakávať na neho a nepochybovať. Poviem to aj takto: Dar viery, ako aj každý iný dar, Boh neudeľuje bez predchádzajúcej viery v neho v srdci človeka – človek už predtým musí veriť v Boha v zmysle Židom 11:6. Viera v srdci človeka upriamená na Boha je základnou požiadavkou pre udelenie Božieho daru a jeho pôsobenia.

Ak Boh dar nadprirodzenej viery už udelil, ale človek vo svojom srdci začne dodatočne pochybovať (ako Peter, keď už kráčal po vode), dar viery je zmarený, prestane jeho pôsobenie. Sú to pochybnosti, ktoré maria vieru.

Pochybnosti v srdci, sú jedinou prekážkou pre vieru každého „druhu“ či „pôvodu“. Rovnako je to aj s už obráteným človekom. Tento má spasiteľnú vieru (vieru v evanjelium) ktorou je ospravedlnený, ale môže byť v stave, že nemá vieru v ďalšie možnosti, ktoré mu jeho príslušnosť do Božej rodiny poskytuje a umožňuje uchopiť. Je Božím dieťaťom, ale žiaden z možných darov nedostane, lebo tomu neverí, lebo o tom pochybuje vo svojom srdci. Neustále, aj po obrátení či ospravedlnení platí, že bez viery nie je možné sa ľúbiť Bohu (Židom 11:6). Pochybnosti vo vzťahu k daru maria vieru v tomto smere a tam kde nie je viera, tam Boh dar neudelí. Takýto veriaci sám seba vylučuje z možnosti dostať Boží dar – učenici v búrke sú toho príkladom. Mohli búrku utíšiť, ale ich vlastným strachom viera bola zmarená.

Dar viery a modlitba viery

V liste Jakuba sa píše o modlitbe viery (Jakub 5:15, čítaj aj verše 14 a 16). Som presvedčený, že keď Jakub píše o modlitbe viery, tak hovorí o tom(to) druhu viery, ktorá je darom od Boha

tak, ako o tom píšeme v predchádzajúcom texte. Tento dar viery sa v tomto prípade prejavuje vyslovenou modlitbou a viera je tu daná k tomu, aby sa naplnilo to, čo je predmetom modlitby. V týchto veršoch je dar viery daný k uzdraveniu nemocného. Pritom ani uzdravenie nemocného vyrieknutým slovom nie je bežnou ľudskou schopnosťou. Je to možné iba cez dar viery ako zvrchované a nadprirodzené pôsobenie Svätého Ducha (pozri aj príbeh uzdravenia stotníkovho sluhu Matúš 8:5-10). Že je tomu tak, svedčí o tom príklad takejto modlitby uvedený Jakubom v ďalších veršoch.

Jakub ako príklad modlitby viery uvádza modlitbu Eliášovu (Jakub 5:17-18): „Eliáš bol človek, ktorý trpel podobným ako my, a modlil sa horlivo, žeby nepršalo, a nepršalo na zemi tri roky a šesť mesiacov. A zase sa modlil, a nebo dalo dážď, a zem vydala svoju úrodu.“ Dať dážď alebo ho zdržať vôbec nie je v schopnostiach človeka. Toto je v plnej kompetencii len Boha. Podľa 5. Mojžišovej 11:13-17 je to Boh, ktorý dáva zemi dážď (verš 14) a je to Boh, ktorý zatvára nebesia, aby nepršalo (verš 17). Dať dážď človek nedokáže a rovnako ani dážď sám od seba neprší (pozri Jeremiáš 14:22 a tiež 5:24).

Eliáš sa horlivo modlil a tri a pol roka nepršalo a potom sa zase modlil a pršalo. Cez Eliášovu modlitbu viery sa uplatňovala Božia právomoc a pritom Písmo cez Jakuba zdôrazňuje, že Eliáš bol taký istý človek, čo do svojej podstaty, ako sme aj my. Jeho modlitba však bola rovnako účinná ako Božie nariadenie. Cez Eliášovu modlitbu ako by bol sám Boh prikazoval. Som presvedčený, že to bolo preto, lebo k tejto modlitbe dostal vieru ako dar od Boha a v tejto viere sa bez pochybovania aj modlil. Som presvedčený, že Eliášova modlitba viery bola modlitba v Božej viere (Marek 11:22) danej mu ako dar od Svätého Ducha.

Slovo má moc

V uvedených príkladoch/situáciách sa tento dar, táto nadprirodzená viera prejavila a uviedla do činnosti vyrieknutým slovom. Vyrieknutým slovom Ježiš utíšil búrku, nechal uschnúť figovník, vyhnal zlého ducha či vzkriesil Lazara. Vyrieknutým slovom Tabita otvorila oči. Vyrieknutým slovom: „Vstaň a chod!“ chromý vyskočil a začal chodiť (Skutky 3:6). Eliášom vyslovenou modlitbou viery bolo nebo zatvorené a nepršalo a potom zase vyslovenou modlitbou nebo dalo dážď. Vyslovenou modlitbou viery, ako píše Jakub, sa deje uzdravenie.

V Evanjeliu podľa Marka 11:23 sa zaslúbenie uplatnenia tejto nadprirodzenej viery, Božej viery (Marek 11:22), rozširuje na vyrieknutie akéhokoľvek slova vysloveného v Božej viere (podobne aj Matúš 17:20). Už len zo situácií spomenutých v tomto článku a príslušných veršov Písma, môžeme rozumieť, že vo vyrieknutom slove vychádzajúcom z Božej viery je moc k naplneniu čohokoľvek, čo je vyrieknuté. Podľa všetkého rímsky stotník tomuto dobre rozumel, keď povedal: „Pane, nie som hoden, aby si vošiel pod moju strechu, ale povedz len slovo, a môj služobník bude uzdravený.“ (Matúš 8:8). Tak sa aj stalo – Ježiš potvrdil stotníkove slová tým, že sluha bol uzdravený (Matúš 8:13).

Iniciatíva je u Boha

Hovoríme o nadprirodzenom dare viery – o dare Svätého Ducha v zmysle 1. listu Korinským 12:4-11. Je to dar a je dávaný do konkrétnej situácie k naplneniu konkrétnej zvláštnej potreby. Aj keď je to dar človeku, stále zostáva pod priamym Božím vedením. Svätý Duch dáva dary, alebo ich zadržáva podľa vlastného uváženie tak, ako sám chce (1. Korinským 12:11). Boh sám určuje kedy a komu udelí príslušný dar. Iniciatíva je aj v tomto prípade na Božej strane.

Tak tomu bolo aj v službe nášho Pána. Ježiš neprekliat každý figovník, nechodil každý deň po vode a nevzkriesil ani každého zomrelého syna vdovy. Na takúto situáciu upozornil hneď na začiatku svojej služby.

Keď sa Ježiš v moci Ducha navrátil z púšte do Galilee a prišiel do Nazareta (čítaj Lukáš 4:16-27), v synagóge prítomných upozornil, že nemajú očakávať od neho to a tak, čo a ako sa dialo v Kafarnaume (verše 23-24). Pripomenul im, že za dní Eliášových bolo mnoho vdov v Izraelovi, keď bolo zavrené nebo tri roky a šesť mesiacov, a keď bol prišiel veľký hlad na celú zem, a k niktorej z nich nebol poslaný Eliáš, iba do Sidonskej Sarepty k žene vdove (verše 25-26) a mnoho malomocných bolo v Izraelovi za proroka Elizea, a nikto z nich nebol očistený, iba Náman Sýrsky (verš 27). Čo im tým hovoril a na čo ich odkazom na dni Eliáša a Elizea upozornil? Hneď na začiatku upozorňoval, že Syn nemôže robiť nič sám od seba, iba to, čo vidí činiť svojho Otca (Ján 5:19) a Otec, ktorý prebýva vo mne, on činí tie skutky (Ján 14:10). Podnet a vieru ku konaniu Ježiš dostával od Otca. Sám od seba nekonal nič a nebol to on, ale Otec, ktorý prebýval v ňom, ten konal skrze neho! Ježiš žil a chodil po tejto zemi ako človek v plnej otvorenosti a odovzdanosti Otcovi.

Takými, ako bol náš Pán počas pobytu tu na zemi, máme byť aj my! Dar viery nie je nám daný z nášho rozhodnutia. Nie je veriacemu daný k jeho potešeniu, či rozmaru. Je mu daný z Božieho

rozhodnutia k dosiahnutiu cieľa, k naplneniu úlohy podľa vlastných Božích zámerov. Keď sa naplní zámer s darom viery, dar skončí a my sme ďalej odkázaný na svoju vlastnú vieru.

Záverom si môžeme len želať a myslím si, že spoločne, aby sme boli nádobami do ktorých Boh vkladá aj tento dar nadprirodzenej viery k naplneniu svojho večného plánu s týmto svetom.

Umiestnené dňa: 31. 8. 2015

Upravené dňa: 31. 8. 2015